

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 5905-2556

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 5905-2013

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับใบชาสด

GOOD AGRICULTURAL PRACTICES

FOR FRESH TEA LEAF

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ICS 65.020.20

ISBN XXX-XXX-X

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 5905-2556

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 5905-2013

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับใบชาสด

GOOD AGRICULTURAL PRACTICES

FOR FRESH TEA LEAF

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

50 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0 2561 2277 โทรสาร 0 2561 3357

www.acfs.go.th

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 130 ตอนพิเศษ 168 ง

วันที่ 29 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2556

**คณะกรรมการวิชาการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร
เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตชา**

1. นายทรงพล สมศรี กรมวิชาการเกษตร	ประธานกรรมการ
2. นางสาวศิริรัตน์ ศาตะนิมิ กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
3. นางอรุณวรรณ วิชัยลักษณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
4. นายพิศาล พงศาพิชณ์ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการ
5. นางปิยนุช นาคะ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
6. นายสุพัฒน์ธณกิจ โพธิ์สว่าง ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ กรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
7. นางสาวอนัญญา เอกพันธ์ สถาบันชา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	กรรมการ
8. นายธีรวัฒน์ วงศ์วรทัต สมาคมกาแฟและชาไทย	กรรมการ
9. นายสุภาพ ชาวนา มูลนิธิโครงการหลวง	กรรมการ
10. นายจำเริญ ชีวินเฉลิมโชติ สมาคมชาไทย	กรรมการ
11. นายจักริน วังวิวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการค้าและการแปรรูปชา	กรรมการ
12. นางสาวจรรุวรรณ กาวี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตและจำหน่ายชา	กรรมการ
13. นายสมพล นิลเวศน์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตชา	กรรมการ
14. นายพยุงศักดิ์ ไชยกอ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปลูกชา	กรรมการ
15. นางสาวอิงอร ปัญญากิจ สำนักกำหนดมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการและเลขานุการ

(3)

ชา เป็นพืชที่นำใบมาแปรรูปเป็นเครื่องดื่ม ซึ่งได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง อีกทั้งเป็นสินค้าเกษตรที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออก มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตใบชาสด จึงมีความสำคัญในการส่งเสริม พัฒนาคุณภาพและความปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นให้เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและการค้าระหว่างประเทศ คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรจึงเห็นสมควรจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตใบชาสด

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ กำหนดขึ้นโดยใช้เอกสารต่อไปนี้

มกษ. 9001-2556 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร :
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับใบชาสด
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ เห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับใบชาสด เป็นมาตรฐานทั่วไป ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับใบชาสด มาตรฐานเลขที่ มกษ. 5905-2556 ไว้เป็นมาตรฐานทั่วไป ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

(นายยุคล ลิ้มแหลมทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรฐานสินค้าเกษตร

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับใบชาสด

1. ขอบข่าย

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ ครอบคลุมข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในทุกขั้นตอนการผลิตใบชาสด ตั้งแต่การปลูกจนถึงการรวบรวมผลผลิต เพื่อให้ได้ใบชาสดคุณภาพดี ปลอดภัยต่อผู้บริโภค โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และสุขภาพความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน

2. นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (มกษ. 9001-2556) และดังต่อไปนี้

2.1 ชา (tea) หมายถึง ต้นชาที่มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Camellia sinensis* L. ซึ่งอยู่ในวงศ์ Theaceae

2.2 ใบชาสด หมายถึง ใบชาที่เก็บเกี่ยวจากต้นชา ใบมีสภาพสด ไม่เหี่ยว หรือมีสีซีดจางและไม่ผ่านกระบวนการแปรรูป เช่น การตาก การอบ การบ่ม หรือการหมัก

2.3 สิ่งแปลกปลอม (foreign matters) หมายถึง สิ่งอื่นที่ไม่ใช่ชา เช่น หิน กรวด และเศษพืชอื่น

3. ข้อกำหนด

ข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตใบชาสด ให้เป็นตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายการและข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับใบชาสด

รายการ	ข้อกำหนด
1. น้ำ	1.1 น้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิต ต้องมาจากแหล่งน้ำที่ไม่มีสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลผลิตที่กระทบต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

รายการ	ข้อกำหนด
	กรณีแหล่งน้ำมีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย ให้วิเคราะห์น้ำ โดยส่งห้องปฏิบัติการของทางราชการหรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพเพื่อวิเคราะห์การปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย และเก็บผลการวิเคราะห์น้ำไว้เป็นหลักฐาน 1.2 ไม่ใช้น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมหรือกิจกรรมอื่น ๆ เช่น แหล่งชุมชน โรงพยาบาล ที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย กรณีจำเป็นต้องใช้ต้องมีหลักฐานหรือข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนว่าน้ำนั้น ได้ผ่านการบำบัดน้ำเสียมาแล้ว และสามารถนำมาใช้ในกระบวนการผลิตได้ 1.3 เก็บตัวอย่างน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิตและในช่วงเวลาที่มีสภาพแวดล้อมเสี่ยงต่อการนำไปใช้ในการผลิต ส่งห้องปฏิบัติการของทางราชการหรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์การปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย และเก็บใบแจ้งผลการวิเคราะห์น้ำไว้เป็นหลักฐาน 1.4 แหล่งน้ำสำหรับการเกษตร ไม่ควรเป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นจากการทำลายสิ่งแวดล้อม 1.5 มีการจัดการน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากการใช้งาน เช่น น้ำจากห้องสุขา น้ำทิ้งต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ปลูกและพื้นที่โดยรอบ
2. พื้นที่ปลูก	2.1 พื้นที่ปลูกไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อผลิตผลที่กระทบต่อความปลอดภัยของผู้บริโภค กรณีพื้นที่มีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย ให้วิเคราะห์ดิน โดยส่งห้องปฏิบัติการของทางราชการหรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์การปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย และเก็บผลการวิเคราะห์ดินไว้เป็นหลักฐาน 2.2 กรณีจำเป็นต้องใช้พื้นที่ปลูกที่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนต้องมีข้อพิสูจน์ที่ชัดเจนว่า มีวิธีการบำบัดที่ลดการปนเปื้อนสู่ระดับที่ปลอดภัยได้ 2.3 เก็บตัวอย่างดินอย่างน้อย 1 ครั้ง ในระยะเริ่มจัดระบบการผลิตและในช่วงเวลาที่มีสภาพแวดล้อมเสี่ยงต่อการปนเปื้อน ส่งห้องปฏิบัติการของทางราชการ หรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพเพื่อวิเคราะห์การปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย และเก็บผลการวิเคราะห์ดินไว้เป็นหลักฐาน

รายการ	ข้อกำหนด
	2.4 พื้นที่ปลูกใหม่ไม่เป็นพื้นที่ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หากมีผลกระทบต่อต้องมีมาตรการในการลดหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น 2.5 วางผังแปลง จัดทำแปลง หรือปรับปรุงผังแปลงโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อความปลอดภัยอาหาร สิ่งแวดล้อม คุณภาพผลิตผล และสุขภาพความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน 2.6 ดูแลรักษาพื้นที่ปลูกฯ เพื่อป้องกันการเสื่อมโทรมและการพังทลายของดิน
3. วัตถุประสงค์รายทางการเกษตร	3.1 หากใช้วัตถุประสงค์รายทางการเกษตร ให้ใช้ตามคำแนะนำ หรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร หยุดใช้วัตถุประสงค์รายทางการเกษตรก่อนการเก็บเกี่ยวตามช่วงเวลาที่ระบุไว้ในฉลากกำกับการใช้วัตถุประสงค์รายทางการเกษตรแต่ละชนิด หรือให้เป็นไปตามคำแนะนำของทางราชการ กรณีมีหลักฐานหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการใช้วัตถุประสงค์รายทางการเกษตรไม่ตรงตามคำแนะนำ ให้วิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลิตผล โดยห้องปฏิบัติการของทางราชการหรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองระบบคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์สารพิษตกค้าง และเก็บผลการวิเคราะห์ไว้เป็นหลักฐานกรณีผลการวิเคราะห์สารพิษตกค้างมีปริมาณเกินค่ามาตรฐานหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ตรวจสอบหาสาเหตุของปัญหาและดำเนินการแก้ไขหรือป้องกันการเกิดซ้ำ รวมทั้งบันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ 3.2 ห้ามใช้หรือมีไว้ในครอบครองวัตถุประสงค์รายทางการเกษตรที่ห้ามผลิต นำเข้าส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม 3.3 วัตถุประสงค์รายทางการเกษตรที่ใช้ต้องขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย และมีเลขทะเบียนวัตถุอันตราย 3.4 จัดเก็บวัตถุประสงค์รายทางการเกษตรชนิดต่างๆ เป็นสัดส่วนในสถานที่เก็บเฉพาะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของสารแต่ละชนิด และสามารถควบคุมการหยิบใช้ได้ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนสู่ผลิตผล และไม่เกิดอันตรายต่อบุคคล 3.5 วัตถุประสงค์รายทางการเกษตรที่ยังคงเหลืออยู่ในภาชนะบรรจุซึ่งใช้ไม่หมดในคราวเดียวให้ปิดให้สนิทและเก็บในสถานที่เก็บวัตถุประสงค์รายทางการเกษตร หากมีการเปลี่ยนถ่ายภาชนะบรรจุต้องระบุข้อมูลให้ครบถ้วนถูกต้อง 3.6 ทำความสะอาดเครื่องพ่นสารเคมีและอุปกรณ์ภายหลังการใช้ทุกครั้ง และกำจัดน้ำล้างด้วยวิธีที่ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม

รายการ	ข้อกำหนด
	3.7 ภาชนะบรรจุวัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ใช้หมดแล้ว ต้องทำลายเพื่อป้องกันการนำกลับมาใช้ หรือกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้อง 3.8 ผู้ปฏิบัติงาน และ/หรือผู้ควบคุมต้องมีความรู้ในการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ถูกต้อง โดยต้องรู้จักศัตรูพืช การเลือกชนิดและอัตราการใช้ วัตถุดิบทรายทางการเกษตร การเลือกใช้เครื่องพ่นและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง 3.9 ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว 4.1 ปัจจัยการผลิต	4.1.1 เลือกต้นพันธุ์ที่ตรงตามพันธุ์ที่ต้องการผลิต มีความแข็งแรง สมบูรณ์ ปลอดจากศัตรูพืช และผลิตจากแหล่งที่เชื่อถือได้ หรือมีบันทึกแหล่งที่มาของต้นพันธุ์ 4.1.2 มีการจัดการที่ดีในการใช้ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนทั้งในด้านจุลินทรีย์ เคมีและกายภาพสู่ผลิตผลในระดับที่จะทำให้ไม่ปลอดภัยต่อการบริโภค โดยใช้ปุ๋ยหรือสารปรับปรุงดินที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 4.1.3 หากเกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองในฟาร์ม ปุ๋ยอินทรีย์ต้องผ่านกระบวนการหมักหรือย่อยสลายโดยสมบูรณ์ หรือผ่านกระบวนการอื่นอย่างเพียงพอที่จะไม่ทำให้เกิดโรคสู่คน ทั้งนี้ให้บันทึกข้อมูลที่ระบุวิธีการ วันที่ และช่วงเวลาทำปุ๋ยอินทรีย์ 4.1.4 พื้นที่เก็บรักษา ผสม และขนย้าย ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน หรือพื้นที่สำหรับหมักปุ๋ยอินทรีย์ ต้องแยกเป็นสัดส่วนและอยู่ในบริเวณที่ไม่เกิดการปนเปื้อนสู่พื้นที่ปลูกพืชอาหารและแหล่งน้ำ 4.1.5 จัดทำรายการและบันทึกข้อมูลปัจจัยการผลิต แหล่งที่มา และรายละเอียดเฉพาะของปัจจัยการผลิตที่สำคัญ เช่น ต้นพันธุ์ ปุ๋ย ธาตุอาหารเสริม วัตถุดิบทรายทางการเกษตรที่ใช้ในกระบวนการผลิตพร้อมทั้งระบุรายการ ปริมาณ วัน/เดือน/ปีที่จัดซื้อ
4.2 เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	4.2.1 จัดให้มีอุปกรณ์การเกษตรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน 4.2.2 จัดให้มีสถานที่เก็บรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรเป็นสัดส่วน ปลอดภัย และง่ายต่อการนำไปใช้งาน

รายการ	ข้อกำหนด
	4.2.3 ตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือ อย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน
4.3 การจัดการในขั้นตอนการผลิต	4.3.1 ตัดแต่งกิ่งและทรงพุ่มต้นชาให้เหมาะสมต่อการจัดการด้านการดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และอื่น ๆ 4.3.2 ป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูต้นชา ให้อยู่ในระดับที่ไม่มีผลเสียหายต่อการเจริญเติบโตของต้นชา หากมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร เพื่อกำจัดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชต้องเป็นไปตามข้อ 3 4.3.3 จัดการให้น้ำอย่างเหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการของต้นชา โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง 4.3.4 จัดการวัชพืชในแปลงปลูกให้อยู่ในระดับที่ไม่มีผลเสียหายต่อการเจริญเติบโตของต้นชา หากมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรเพื่อกำจัดวัชพืชต้องเป็นไปตามข้อ 3 4.3.5 ปรับปรุงและบำรุงดินอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกและต้นชา
4.4 การกำจัดของเสียและสิ่งของที่ไม่ใช้ หรือไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต	4.4.1 ส่วนของพืชที่มีโรคเข้าทำลายต้องเผาทำลายนอกแปลงปลูก โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 4.4.2 แยกประเภทของเสียและสิ่งของที่ไม่ใช้หรือไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตให้ชัดเจน รวมทั้งมีที่ทิ้งขยะให้เพียงพอหรือระบุจุดทิ้งขยะให้ชัดเจน รวมถึงมีการลดของเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติ หลังการเก็บเกี่ยว	5.1 เก็บเกี่ยวใบชาในช่วงเวลาและอายุที่เหมาะสม กับวิธีการที่ใช้ในเก็บเกี่ยว และชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ 5.2 เก็บเกี่ยวด้วยวิธีการที่เหมาะสมและระมัดระวังการปฏิบัติที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของใบชา 5.3 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ต้องปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภค 5.4 ป้องกันการปนเปื้อนจากวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อการบริโภคสู่ผลิตผลที่มีการคัดเลือกหรือบรรจุในแปลงปลูกแล้ว และไม่วางผลิตผลที่เก็บเกี่ยวแล้วสัมผัสกับพื้นดินโดยตรง

รายการ	ข้อกำหนด
	5.5 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บเกี่ยว และภาชนะบรรจุที่สัมผัสกับใบชา ต้องสะอาด ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของใบชา และการปนเปื้อนกับวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อการบริโภคสู่ผลิตภัณฑ์ 5.6 คัดแยกใบชาที่ไม่ได้คุณภาพและสิ่งแปลกปลอมออก 5.7 สถานที่ที่ใช้ในการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ต้องมีโครงสร้างที่สามารถป้องกันความเสี่ยงจากการปนเปื้อนสู่ผลิตภัณฑ์
6. การพักผลิตผล การขนย้ายในแปลงปลูก และเก็บรักษา	6.1 มีการจัดการด้านสุขลักษณะของสถานที่และวิธีการขนย้าย พักผลิตผล และ/หรือเก็บรักษาผลิตผล เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากอันตรายและสิ่งแปลกปลอมที่มีผลต่อความปลอดภัยในการบริโภคและคุณภาพของผลิตผล 6.2 สถานที่เก็บรวบรวมใบชาสด ต้องเหมาะสม สะอาด มีอากาศถ่ายเทดี สามารถป้องกันน้ำ การปนเปื้อนจากสิ่งแปลกปลอม วัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย และสัตว์พาหะนำโรคได้ 6.3 ใช้วัสดุปูรองพื้นในบริเวณที่พักผลิตผลที่เก็บเกี่ยวแล้วและที่เก็บรักษา เพื่อป้องกันการเสื่อมคุณภาพของใบชาและการปนเปื้อนสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ เช่น กลิ่นและความชื้นจากพื้น 6.4 ใบชาที่เก็บเกี่ยวแล้ว ต้องขนย้ายออกจากแปลงอย่างระมัดระวังและนำไปเข้าสู่กระบวนการผลิตภายในเวลาที่เหมาะสม กับชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ 6.5 ไม่ใช้พาหนะที่ขนย้ายหรือขนส่งวัตถุดิบอันตรายทางการเกษตร หรือปุ๋ย หรือสารปรับปรุงบำรุงดิน ในการขนย้ายหรือขนส่งผลิตผล เพื่อป้องกันการปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อการบริโภค ในกรณีที่ไม่สามารถแยกพาหนะในการขนย้ายหรือขนส่งได้ ต้องทำความสะอาดพาหนะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนดังกล่าว รวมถึงมีการบันทึกการใช้พาหนะขนส่ง 6.6 เลือกใช้ภาชนะที่ใช้ในการบรรจุขั้นต้น เพื่อการขนย้ายผลิตผลภายในพื้นที่แปลงปลูกไปยังพื้นที่คัดแยกบรรจุที่เหมาะสม มีวัสดุกรุภายในภาชนะ เพื่อป้องกันการกระแทกเสียดสี
7. สุขลักษณะส่วนบุคคล	7.1 ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความเข้าใจ หรือได้รับการฝึกอบรมสุขลักษณะส่วนบุคคล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกสุขลักษณะโดยเฉพาะการเก็บเกี่ยวและขนย้าย 7.2 มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลที่เพียงพอและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน สามารถป้องกันของเสียต่างๆ ไม่ให้เกิดการปนเปื้อนสู่แปลงปลูกและผลิตผล

รายการ	ข้อกำหนด
	7.3 ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัตถุอันตรายทางการเกษตร ต้องได้รับการดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสมและเพียงพอ หรือได้รับการตรวจสอบสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
8. บันทึกข้อมูลและการตามสอบ 8.1 เอกสารและบันทึกข้อมูล	มีบันทึกข้อมูล ดังนี้ 8.1.1 การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรทุกครั้งที่ใช้อย่างน้อยให้ระบุชนิดสารเคมี หลักฐานการได้มา วัตถุประสงค์การใช้ วันที่ใช้ อัตราและวิธีการใช้ วันที่เก็บเกี่ยว และชื่อผู้ปฏิบัติงาน 8.1.2 รายละเอียดเกี่ยวกับการได้มาและการใช้ปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน เช่น วันที่ ชนิด ปริมาณ อัตราที่ใช้ วิธีการใช้ ช่วงระยะเวลาของการปลูกพืชที่มีการใช้ปุ๋ย และชื่อผู้ปฏิบัติงาน 8.1.3 การปฏิบัติก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวในขั้นตอนการปฏิบัติที่สำคัญที่มีผลต่อคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตผล เช่น แหล่งปลูก การเก็บเกี่ยว (วันที่ ช่วงเวลาและวิธีการเก็บเกี่ยว) ปริมาณใบชาที่เก็บเกี่ยวได้ในแต่ละวันของแต่ละรุ่น การตัดแยก การบรรจุ การเก็บรักษาและการขนย้าย 8.1.4 ข้อมูลผู้รับซื้อผลิตผล หรือแหล่งที่นำผลิตผลไปจำหน่าย (ชื่อผู้รับซื้อและ/หรือชื่อสถานที่จำหน่าย) รวมถึงปริมาณที่จำหน่าย 8.1.5 การใช้พาหนะขนส่ง เช่น บันทึกการใช้พาหนะและการทำความสะอาด 8.1.6 ประวัติการฝึกอบรม และ/หรือเก็บหลักฐานผลการตรวจสอบสุขภาพ และ/หรือการจัดการด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล
8.2 การตามสอบ	8.2.1 ใบชาที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษาและขนย้าย หรือบรรจุเพื่อจำหน่าย ต้องมีการระบุรุ่น หรือติตรหัส หรือเครื่องหมายแสดงแหล่งผลิต หรือวันที่เก็บเกี่ยว ให้สามารถตรวจสอบที่มาของใบชาได้ 8.2.2 เก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้อย่างน้อย 3 ปี ของการผลิตติดต่อกันหรือตามที่ผู้ประกอบการหรือประเทศคู่ค้าต้องการ เพื่อให้สามารถตามสอบและเรียกคืนสินค้าเมื่อเกิดปัญหา